

سید مهدی شاه چراغی

قلم شرق دیدار برادر

به انگیزه دهم ربیع الثانی، سالروز وفات حضرت معصومه (ع)

مهربان آمد و مهربان تر ماند.

قدم به دیدگان مردمانی گذاشت که محبتشان در آینه روایات بر هیچ کس پوشیده نیست. امام ما، رضا (ع) ندای طوبی لهم را برایشان سر داده بود،^۱ و حضرت صادق (ع) سلام خویش و خدای خویش را قرن‌ها پیش برایشان هدیه فرستاده بود.^۲

بیش از صدسال از ورود اولین ساکنان این سرزمین می‌گذشت. اعراب اشعری در سال ۸۳ هـ. ق. با هجرت از مدینه به این سرزمین، قم را بنا کردند.^۳ و بعد از گذشت سال‌ها، دوباره بانویی از شهر پیامبر آمده بود تا احیای آن کند. آمد و ماند و آفتاب مهرش تابید، دل‌های عاشقان را روشنایی خواهد بخشید. در سال ۲۰۱ هـ. ق. رد پای خورشید را پی گرفت و به این سرزمین رسید. یک‌سال از آن زمان که قافله سالار رافت و مهربانی به تبعید بردگان خشم و شهوت رفته بود، می‌گذشت. سفری که پایانش را پدرانش به او نوید داده بودند. او رفته بود و دل‌های فراوانی به دنبال او.

و قلب قم به عشق یکی از مسافران خورشید می‌تپید.

*

نسبش در استواری به ابراهیم خلیل، در عطوفت

به عیسی و در علم به موسی می‌رسید. نبوت و امامت در رگ‌هایش جریان داشت.

فرزند امام موسی بن جعفر (ع) بود و نجمه خاتون.

خواهر امام رضا (ع) به «معصومه» و «کریمه» ملقب است.

عرش و فرش مستمند خوان کرم اویند.

هم‌نام بانویی از آسمان‌ها و

مام آب‌ها و آینه‌ها و نامش

فاطمه است، و چه فضیلتی

برتر از این که هم دختر امام

است و هم خواهر امام و

هم عمه امام.

را در دست گرفت و به منزل خود برد. خانه موسی بن خزرج، محل عبادت دختر موسی بن جعفر (ع) شد؛ بانویی که عبادت را به اوج خود رساند و در ایام اقامت در قم، سجاده و محراب را شرمندۀ خویش کرد.

امام ما، رضا (ع) نیز به پاس فداکاری‌های خواهر خود، مقام عصمت را به اذان خدا ارزانی او ساخت. امام ما، رضا (ع) فرمود: «من زار المعصومه بقم کمین زارنی؛ هر کس معصومه را در قم زیارت کند، گویی مرا زیارت کرده است.»^۵

نه اهل قم، بلکه تمامی شیعیان جهان، چشم به سفره پربرکت بی‌بی معصومه (س) دوخته‌اند. حضرت صادق (ع) مقام شفاعت را یکی از جلوات ربانی نوه خود، حضرت معصومه (ع) می‌داند و می‌فرماید: «تدخل بشفاعتها شیعتی الجنة باجمعهم؛ تمام شیعیان به شفاعت او وارد بهشت می‌شوند.»^۶

یکی دیگر از ویژگی‌های بارز وجود حضرت معصومه در قم و به‌خصوص حضور معنوی این بانوی بزرگ، علمی شدن این شهر به واسطه کرامات اوست. البته این نکته در روایتی از امام صادق (ع) بیان شده است: «به زودی کوفه از مؤمنان خالی شده است و همان‌طور که مار در لانه‌اش جمع می‌شود، علم از این شهر، رخت می‌بندد و سپس علم در شهری که به آن قم می‌گویند، ظاهر می‌شود و آن‌جا معدن دانش و فضیلت می‌شود.»^۷

امام ما، رضا (ع) بارها و بارها بهشت را به پای

خواهر ریخته و زائرانش را بهشتی معرفی کرده است: «هر کس او را زیارت کند، بهشت برای اوست.»^۸ و یکی دیگر از نشانه‌های عشق این برادر و خواهر، زیارت‌نامه‌ای است که عاشقان آن حضرت از زبان امام ما، رضا (ع) می‌خوانند.

*

آسمان قم در دهم (یا: دوازدهم ربیع الثانی) سال ۲۰۱ هـ. ق رنگ ماتم گرفت، و بانوی آسمان‌ها چهره در خاک کشید.

او را غسل و کفن نمودند و تا قبرستان «بایلان» تشییع کردند. هنگام دفن به دلیل نبودن محرم، دچار مشکل شدند. قرار شد پیرمردی به نام «قادر» این کار را انجام دهد. ناگهان دوسوار از سمت ریگزار و بیابان آمدند. پیاده شدند و بر جنازه، نماز خواندند. جسم پاکش را در سردابی، که قبلاً آماده شده بود، نهادند؛ سپس بدون سخنی سوار شدند و رفتند و کسی هم آن‌ها را نشناخت.^۹

آیت‌الله فاضل لنکرانی می‌فرمودند: «بعید نیست این دو بزرگوار، امام معصوم باشند.»

موسی بن خزرج، سابیانی از حصیر و بوریا بر قبرش افکند تا زمانی که زینب، بنت الامام الجواد (ع) به قم آمد و قبۀ آجری ساخت. «قبۀای که هر روز خورشید بر آن بوسه می‌زد!

پی‌نوشت‌ها

۱. بحار الانوار، ج ۶۰، ص ۲۱۵

۲. همان، ص ۲۱۷

۳. معجم البلدان، ج ۴، ص ۳۹۷

۴. بحار، ج ۶۰، ص ۲۱۴

۵. ناسخ التواریخ، ج ۷، ص ۳۳۷

۶. سفینه البحار، ج ۲، ص ۳۷۶

۷. بحار الانوار، ج ۶۰، ص ۲۱۳ و همان، ج ۱۰۲، ص ۲۶۵

۸. امام رضا (ع): من زارها فله الجنة.

۹. تاریخ قدیم قم، ص ۲۱۳

۱۰. سفینه البحار، ج ۲، ص ۳۷۶

